Medicatie Ustekinumab (Stelara ®)

Wat is Ustekinumab

Patiënten met een inflammatoire darmziekte hebben een verhoogde ontstekingsreactie in de darm. Die ontsteking wordt veroorzaakt door cytokines. Dat zijn eiwitten die onze witte bloedcellen aansturen om ontsteking te veroorzaken of te onderhouden. Ustekinumab is de eerste vertegenwoordiger van een nieuwe groep van geneesmiddelen dat specifiek twee cytokines remt, met name IL-12 en IL- 23, en zo de ontstekingsreactie in de darm doet afnemen.

Opstart en dosis

Voor de behandeling start, controleren we of je geen actieve of chronische infecties doormaakt (zoals hepatitis, CMV, EBV ...). We controleren jou ook op (in)actieve tuberculose. Voor deze controle kijken we naar je **persoonlijke voorgeschiedenis** en bespreken we eventueel vroeger contact met tuberculose. Daarnaast nemen we een **röntgenfoto** (RX) van de longen en plannen we een **tuberculinehuidtest** (prikje onder de huid) of een **bloedafname** (IGRA-test).

- Als je de **ziekte van Crohn** hebt, dan wordt er voorafgaand aan de opstart van de behandeling steeds een stoelgangtest gedaan om calprotectine te bepalen. We plannen een darmonderzoek of NMR entero in als dat niet recent gebeurd is.
- Als je **colitis ulcerosa** hebt, plannen we voor de start van de behandeling een beperkt darmonderzoek in. Het gaat om een linkercoloscopie waarbij het laatste stuk van de darm (rectum en/ of endeldarm) wordt onderzocht. Dat gebeurt zonder verdoving. Dit onderzoek is nodig voor de terugbetaling van ustekinumab.

azdelta
Uw ziekenhuis.

Deze brochure is laatst aangepast op 12/12/2025 0520 5756-NL

Latexallergie?

Opgelet want de naaldbescherming van de voorgevulde spuit wordt gemaakt van natuurlijk rubber (een derivaat van latex). Dit kan allergische reacties uitlokken bij patiënten met een latexallergie.

De behandeling met Stelara bestaat uit twee fases.

Opstartfase
De eerste toediening is een éénmalig Ustekinumab infuus, dat we toedienen rechtstreeks in de ader, om zo een snellere respons te bekomen. De dosis van het infuus is afhankelijk van jouw lichaamsgewicht. Het infuus loopt over 1 uur tijd in.

Werkwijze voor het infuus

- Meld je aan bij de kiosk bij de ingang van het ziekenhuis. Hier ontvang je de identificatieklevers en de route naar het dagziekenhuis.
- Volg de routebeschrijving naar het dagziekenhuis en meld je aan bij het secretariaat.
- Je krijgt een zetel toegewezen.
- Voor de toediening van ieder infuus controleren we de parameters (bloeddruk, pols, temperatuur).
- De verpleegkundigen nemen voorafgaand aan jouw infuus een standaard bloedafname en plaatsen het infuus.
- Daarna schakelen we de leidingen voor het infuus en de medicatie aan.
- Na het inlopen van de medicatie moet er nog 10 minuten worden gespoeld.
- Nadien mag je opnieuw naar huis.

Onderhoudsfase
Acht weken na deze éénmalige toediening via een infuus, start de onderhoudsfase. Vanaf dit moment wordt de medicatie toegediend via een spuitje onder de huid. Dat kan in de buik, dij of bovenarm. We gebruiken een vaste dosering van 90 mg en dit om de 8 weken.

Op week 8 volgt het eerste evaluatiemoment.

- Voor de **ziekte van Crohn** gaan we controleren met een nieuwe stoelgangtest op calprotectine. Graag hebben we de uitslag van deze test voorafgaand aan de raadpleging op week 10. Eén jaar na opstart van de behandeling plannen we een nieuwe coloscopie of NMR entero.
- Voor **colitis ulcerosa** moet er een nieuwe linkercoloscopie worden ingepland.

Ben je ziek, heb je koorts, of twijfel je of je de medicatie mag krijgen? Neem altijd eerst contact op met de IBD-verpleegkundige om na te gaan of de toediening kan doorgaan.

Werkwijze en toediening

De eerste inspuiting wordt gezet 8 weken na jouw infuus. Vanaf dan moet de spuit om de 8 weken worden toegediend.

Jaarlijks moet je een terugbetaling aanvragen bij je ziekenfonds. Hou deze datum goed bij zodat dit jaarlijks vernieuwd kan worden.

De IBD-verpleegkundige legt je uit hoe je de spuit precies moet gebruiken. Als je je na de eerste toediening onzeker voelt dan kan je voor de volgende toediening opnieuw terecht bij de IBD-verpleegkundige totdat je de handeling onder de knie krijgt. Als je het niet ziet zitten om de inspuitingen aan te leren, kan de thuisverpleegkundige ze ook toedienen.

Spuit

Pen

Nuttige info

- Ustekinumab is licht- en warmtegevoelig. Daarom moet je de verpakking gesloten bewaren in de **koelkast** (tussen 2 en 8 graden).
- Je haalt de spuiten 15 min voor het toedienen uit de koelkast.
- Gebruikte spuiten en pennen moet je in een **naaldcontainer** weggooien. Een volle naaldcontainer kan je naar het containerpark brengen.
- Een nieuwe naaldcontainer kan je aankopen in de apotheek, thuiszorgwinkel of online.
- De medicatie blijft éénmalig tot 30 dagen stabiel op kamertemperatuur (< 25 graden). Als je niet kan verzekeren dat de medicatie op kamertemperatuur blijft (bijvoorbeeld in een warme auto) dan vervoer je de medicatie het best in een **koeltasje**.
- Als je met het **vliegtuig** op reis gaat, dan kan je een 'reispasje' laten invullen door je arts. Hierop staat vermeld dat je de medicatie kunt meenemen in de handbagage op het vliegtuig. De medicatie mag **niet** in je grote bagage in het luchtruim omdat de temperatuur daar te koud is en de medicatie zo kapot kan gaan.

Te verwachten effecten

Binnen de 2-4 weken na opstartfase kan je al effect waarnemen. Na 8 weken moet er een duidelijk effect zijn, anders wordt de medicatie stopgezet. In sommige gevallen is er pas een laattijdige reactie waarbij we nog verder geduld vragen tot 16 weken na opstart.

Mogelijke nevenwerkingen

Vaak voorkomende bijwerkingen zijn:

- Licht verhoogde gevoeligheid voor infecties (zoals verkoudheid, bronchitis, sinusitis, griep ...)
- Hoofdpijn
- Zeldzame bijwerkingen kunnen steeds optreden zoals rug-, spier- of gewrichtspijn, misselijkheid.

Verder zijn er nog meer zeldzame nevenwerkingen beschreven, zoals bij veel medicijnen. Neem contact op met je behandelende arts als je last krijgt van bijwerkingen.

Zwangerschap en borstvoeding

Ben je zwanger, denk je zwanger te zijn, wil je zwanger worden of geef je borstvoeding? Neem dan contact op met je arts of IBD-verpleegkundige.

Enkele bijzonderheden

- Voorafgaand aan de start van de behandeling raden we aan om vaccinaties tegen hepatitis A en B, tetanus en pneumokokken in orde te brengen.
- Een jaarlijks covid- en griepvaccin raden we sterk aan.
- Tijdens de behandeling met ustekinumab mogen geen levende vaccins gegeven worden (vb. gele koorts, bof-mazelen-rubella).
- Als je rookt, adviseren we jou een rookstopbegeleiding.

Tijdschema

	Datum	Planning
Voor start		Gesprek met IBD-verpleegkundige Labo afnemen en calprotectine bepalen Screening voor tuberculose: • anamnese • röntgenfoto van longen • tuberculinetest Colitis ulcerosa: linkercoloscopie
week 0		Toediening Stelara (éénmalig) met infuus in ader
week 4		Controleraadpleging bij arts
week 8		Colitis ulcerosa: linkercoloscopie + terugbetalingsformulier meegeven Ziekte van Crohn: labo en calprotectine herhalen + terugbetalingsformulier meegeven Eerste spuit Stelara 90 mg Plaatsen en aanleren van de inspuiting
week 16		Controleraadpleging Tweede spuit Stelara 90 mg
Eerste jaar na opstart	maand 6 - 9 - 12	Controleraadpleging met op voorhand labo en calprotectine
Vanaf 1 jaar na opstart	om de 6 maand	Controleraadpleging met op voorhand labo en calprotectine

Als je nog vragen hebt over het gebruik van Ustekinumab of andere medicatie bij de ziekte van Crohn of bij colitis ulcerosa kan je ons gerust contacteren.

Contact

Tijdens het hele traject word je bijgestaan door de IBD-verpleegkundige. Bij vragen kan je steeds contact opnemen.

IBD-verpleegkundige
t 051 23 78 59
e ibdverpleegkundige@azdelta.be